

Europa investeert
Vlaanderen groeit

ondernemen in
west-vlaanderen

GTI WEST-VLAANDEREN

STARTNOTA

Inhoud

0. Inleiding	p.3
1. EFRO Vlaanderen 2014-2020	p.4
1.1 GTI West-Vlaanderen: geïntegreerde aanpak voor economische transformatie	p.4
1.2 De zes pijlers van West Deal, het economisch transformatieplan voor West-Vlaanderen	p.5
1.3 De prioriteiten van EFRO Vlaanderen 2014-2020	p.5
2. Concretisering van de GTI West-Vlaanderen	p.7
Inhoudelijk kader: West Deal ²	p.7
3. Projectoproepen en selectieprocedure	p.9
3.1 Algemeen	p.9
3.2 Projectoproepen	p.9
3.2.1 Thema	p.9
3.2.2 Timing en duur	p.10
3.2.3 Ontvankelijkheids- en selectiecriteria	p.11
3.2.4 Financiële enveloppe	p.11
3.3 Bekendmaking	p.12
3.4 Selectieprocedure	p.12
3.5 Voorafgaandelijke aftoetsing	p.12

Bijlagen:

Bijlage 1. West Deal, het economisch transformatieplan voor West-Vlaanderen

Bijlage 2. West Deal²-projectenkader

Bijlage 3. Schema selectieprocedure

Bijlage 4. Reglement van orde Stuurgroep GTI West-Vlaanderen

Inleiding

Wat is een GTI

GTI is de afkorting van 'Geïntegreerde Territoriale Investing' en is een nieuw concept dat werd geïntroduceerd door de Europese Commissie in de programmaperiode 2014-2020. Dankzij een GTI kunnen lidstaten een specifieke geïntegreerde strategie ontwikkelen voor een bepaald gebied. Hiervoor kunnen verschillende Europese fondsen, programma's en prioritaire assen worden gebundeld. Via een GTI kan er dus horizontaal worden gewerkt binnen bepaalde regio's.

Europa ziet volgende elementen als belangrijkste elementen binnen een GTI:

- een welomschreven gebied en een geïntegreerde strategie voor territoriale ontwikkeling;
- een pakket van acties die moeten worden uitgevoerd;
- een bestuursregeling voor het beheer van de GTI.

1. EFRO Vlaanderen 2014-2020

1.1 GTI West-Vlaanderen: geïntegreerde aanpak voor economische transformatie

De West-Vlaamse economie wordt geconfronteerd met een aantal structurele handicaps, dewelke een structurele aanpak vanuit een globale strategische visie vergen:

- een te lage startersratio
- een spin-off creatie die veel te beperkt is
- een ondermaats aandeel in de buitenlandse investeringen in Vlaanderen
- een te beperkt aandeel in het aantal lead plants van grote bedrijven
- een reële energiekost-handicap t.o.v. het Vlaamse niveau en het ontbreken van voldoende verbinding met het internationale hoogspanningsnet
- een onderbenut potentieel van de West-Vlaamse logistieke poorten, een tekort aan operationele multimodale logistieke platformen, onvoldoende ontwikkelde VAL- en VAS-activiteiten en de afwezigheid van internationale distributiecentra
- een ontoereikend aandeel in de publieke onderzoeksbudgetten, mede geïnitieerd door het ontbreken aan een volledig uitgebouwd universitair centrum, en de eruit voortvloeiende nood aan adequate en op de West-Vlaamse economie en haar KMO's afgestemde onderzoeksfaciliteiten
- een continue nood aan gekwalificeerd personeel, mede op basis van een structurele braindrain, een koploperspositie in de vergrijzing en een technisch onderwijs dat moeilijk aansluiting vindt met de snelle evoluties binnen het industriële weefsel
- de nood aan economische opschaling van de reconversie-inspanningen in de Westhoek
- een kleinhandelsweefsel dat in ademnood verkeert, in het bijzonder in de kleine en middelgrote steden

Diverse van bovenstaande handicaps zijn terug te brengen tot de afwezigheid van een innovatiegericht ecosysteem, dat een aantrekkingskracht uitoefent op werknemers, onderzoekers, investeerders zowel als studenten en burgers. West Deal, het economisch transformatieplan voor West-Vlaanderen, formuleert daartoe duidelijke ambities, geschraagd door een sterk maatschappelijk draagvlak en door een samenwerking met actoren in volwaardige triple helix-configuratie. Deze ambities vormen noodzakelijke bouwstenen om de West-Vlaamse paradox (een succesverhaal in een weinig rooskleurige omgeving waar ondernemers vooral op eigen kracht aangewezen zijn) te doorbreken en de bakens uit te zetten en de basisvoorwaarden te creëren voor een structurele en duurzame economische transformatie van de West-Vlaamse economie.

West Deal schetst een globaal beleidskader voor de economische ontwikkeling van de regio in Vlaams en internationaal perspectief (inzonderheid in relatie tot de diverse buurregio's die West-Vlaanderen rijk is). Opgevat vanuit een transversale, geïntegreerde visie vormt West Deal een rechtstreekse vertaling van de GTI-logica zoals Europees beoogd en waarbij het belang van het interdisciplinaire karakter centraal staat.

Omwille van bovenstaande koos de Vlaamse Regering met de instelling van een GTI voor een bijkomende investering met territoriale focus, om deze regio een extra ondersteuning te bieden in haar verdere ontwikkeling en zelfontplooiing, naast de mogelijkheid om ook door te ontwikkelen in een ruimer geografisch verband.

De GTI is een geografisch afgebakend onderdeel van de operationele programma's voor EFRO en ESF, naast het Vlaamsbrede 'reguliere' programma. Het gebied van de GTI West-Vlaanderen valt samen met de provincie West-Vlaanderen.

Het onderscheidene element tussen het instrument GTI en de reguliere programma's ligt in de strikt territoriale West-Vlaamse dimensie van projecten en in de inpassing ervan in de achterliggende strategie West Deal.

West Deal kent een brede, maar geïntegreerde scope, die niet één of één samenvalt met de operationele programma's voor EFRO en ESF. Voor de realisatie van West Deal worden er, naast Vlaamse en federale budgetten, ook Europese middelen beoogd (o.a. EFRO/GTI West-Vlaanderen, Interreg en thematische fondsen).

Enkel die acties die passen in de operationele programma's komen voor medefinanciering via de betreffende programma's in aanmerking. Daarnaast kunnen evenwel ook de 'reguliere' programma-onderdelen en andere ondersteuningsmogelijkheden, zoals deze binnen het vernieuwde clusterbeleid van de Vlaamse Regering, worden aangewend voor de realisatie van West Deal.

1.2 De zes pijlers van West Deal, het economisch transformatieplan voor West-Vlaanderen

1. een toonaangevend startersbeleid
2. een op West-Vlaamse leest geschoeid industrieel beleid met de Fabrieken voor de Toekomst
3. een toekomstgerichte, multimodale logistieke strategie
4. een O&O-stimulerende en bedrijfsgerichte ontwikkeling van het hoger onderwijs
5. een reëel kleinhandelsondersteunend en kernversterkend beleid
6. een economisch impulsplan voor de Westhoek

1.3 De prioriteiten van EFRO Vlaanderen 2014-2020

EFRO Vlaanderen wil bijdragen aan de ontwikkeling van Vlaanderen als een competitieve, koolstofarme en KMO-vriendelijke economie. Hierbij wordt speciale aandacht gegeven aan gebieden die voor bijzondere uitdagingen staan.

De algemene doelstelling voor EFRO Vlaanderen is vertaald in drie voor de GTI West-Vlaanderen relevante prioriteitsassen met specifieke doelstellingen:

1. Onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie

- het bevorderen van co-creatie om de O&O resultaten beter te valoriseren
- ondersteunen van de overdracht / verspreiding van technologieën met het oog op kennisvalorisatie en vermarkting

2. Versterking concurrentievermogen kmo's

- bevorderen van intrapreneurship en nieuwe vormen van ondernemerschap

- bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen
- verbeteren van kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen bij kmo's
- verhogen van het kennispotentieel binnen kmo's door inzetten van gespecialiseerd personeel.
- bevorderen van internationaal ondernemersklimaat

3. Overgang naar een koolstofarme economie

- stijging van doorgedreven energetische renovaties van residentiële gebouwen tot bijna-energie neutraal niveau/ verspreiding van innovatieve duurzame bouwtechnieken
- verbeterde duurzame stedelijke mobiliteitssystemen die kaderen in een stedelijk/gemeentelijk klimaatplan
- verhoogde energie-efficiëntie bij KMO's (energie-efficiënte bedrijfsgebouwen, productieprocessen)
- toename van het gebruik van groene warmte en van de productie van hernieuwbare energie.

Alle projecten in het raam van de GTI West-Vlaanderen die EFRO-subsidie solliciteren dienen inpasbaar te zijn in en bij te dragen tot het bereiken van één van bovenstaande doelstellingen en de eraan verbonden indicatoren en dienen tevens te beantwoorden aan alle criteria en vereisten zoals bepaald in het raam van het programma EFRO Vlaanderen 2014-2020.

2. Concretisering van de GTI West-Vlaanderen

Inhoudelijk kader: West Deal kwadraat (West Deal²)

Het inhoudelijk kader van de GTI West-Vlaanderen wordt, zoals beslist door de Vlaamse Regering dd. 03.04.2015, gevormd door West Deal, het strategisch transformatieplan voor West-Vlaanderen (cf. bijlage 1).

De verdere concretisering en prioritering, voorwerp van onderhavige startnota en vertrekkend vanuit West Deal als globaal strategisch kader, vindt zijn oorsprong in:

- het in West-Vlaanderen en haar regio's **aanwezige economische weefsel** (industriële KMO's, O&O-capaciteit,...) en de breed gedragen socio-economische prioriteiten op subregionaal niveau (cf. de Streekpacten van de onderscheiden RESOC's);
- de opportuniteiten inzake **excellentie in internationaal perspectief**, met effecten op de internationale positie van (West-)Vlaamse ondernemingen en op het versterken/acquisitie van nieuwe initiatieven;
- een nadrukkelijke versterking van de **regionale dynamiek** i.s.m. de **centrumsteden**, o.m. via een positionering als ankerplaatsen in de betreffende regio's van waaruit de clusterprojecten worden uitgebouwd en uitgerold;
- **interdisciplinariteit**, houdende o.m. het stimuleren van dwarsverbanden tussen de industriële speerpuntsectoren en tussen de regio's, mede met het oog op specialisatie, wederzijdse versterking en kruisbestuiving, minstens op provinciaal niveau;
- een **mobiliserend** effect, o.m. via een nadrukkelijke 'high end' positionering van de regio's rond de betreffende thema's, met effecten op de internationale relevantie en ranking, globale aantrekkingskracht en acquisitie.

Teneinde de structurele impact van de GTI-middelen te maximaliseren dient gefocust op een select aantal pijlers, steunend op bovenstaande objectieven. Enkel via dergelijke gerichte en geïntegreerde inzet van de middelen kunnen de nodige strategische en structurele investeringen worden gerealiseerd teneinde een reële en duurzame transformatie van de West-Vlaamse economie te bewerkstelligen en haar in staat te stellen de doelstellingen van o.m. de Europese 2020-strategie te halen.

West Deal² selecteert hiertoe **zes prioritaire inhoudelijke actiedomeinen, evenwichtig gespreid over de provincie d.m.v. een lokale/regionale verankering, gefocust op de industriële speerpunten die West-Vlaanderen rijk is:**

1. **West Flanders' Health Center**, met verankering in de Brugse regio
2. **WestFood.Be** – Flanders' Food Valley, met verankering in Midden-West-Vlaanderen/Roeselare
3. **Blue Growth**, met verankering in Oostende
4. **New Green Valley** ('Integrated Clean Products & Processes'), met verankering in de Westhoek

5. **TechniX**, met verankering in Zuid-West-Vlaanderen/Kortrijk
6. **WestPoort**, flankerende logistieke strategie met verankering in Zeebrugge

Deze inhoudelijke actiedomeinen worden aangevuld met **een noodzakelijke flankerende maatregel**, m.n.:

7. **West@Work**, flankerend tewerkstellingsbeleid

Linken met het Operationeel Programma EFRO Vlaanderen 2014-2020

De doelstellingen van West Deal en de concretisering en prioritisering via West Deal² stemmen in grote mate overeen met het Operationeel Programma EFRO Vlaanderen 2014-2020. Hoewel niet één op één toe te wijzen aan de prioritaire EFRO-assen zijn er heel wat aankopingspunten tussen beide kaders.

Linken met het Operationeel Programma ESF Vlaanderen 2014-2020

Er zijn diverse linken mogelijk met het Operationeel Programma ESF Vlaanderen 2014-2020. De beschikbare ESF-middelen zullen worden ingezet voor projecten die de toegang tot werk van werkzoekenden of niet-actieven ondersteunen, projecten die een duurzame integratie van jongeren op of toeleiding naar de arbeidsmarkt bevorderen en/of projecten die gelijke kansen en actieve participatie versterken en inzetbaarheid verbeteren.

3. Projectoproepen en selectieprocedure

3.1 Algemeen

De projectoproepen voor de GTI West-Vlaanderen zullen passen binnen de algemene projectoproepen en selectieprocedures van EFRO Vlaanderen 2014-2020.

Gelet op de achterliggende logica van bijkomende investering in een afgebakend gebied met een specifieke strategie worden afzonderlijke projectoproepen gelanceerd voor de GTI West-Vlaanderen. Cf. schematisch overzicht in bijlage 3.

Voor de inhoudelijke beoordeling van projecten alsook de beoordeling van de mate waarin deze aansluiten bij en uitvoering geven aan het strategisch kader van de GTI, i.c. West Deal, werd door de Vlaamse Regering daartoe een afzonderlijke stuurgroep GTI West-Vlaanderen (hierna te begrijpen onder 'stuurgroep') ingericht.

3.2 Projectoproepen

De projectoproepen worden geïnitieerd door de Managementautoriteit, in overleg met de GTI-Stuurgroep.

Voor de GTI West-Vlaanderen zullen regelmatig (in functie van de voortgang van de onderscheiden prioriteiten en doelstellingen binnen het OP) projectoproepen worden gelanceerd, in het kader waarvan West-Vlaamse hefboomprojecten kunnen worden ingediend. Daarbij worden vastgelegd: het specifieke thema, de duur, de ontvankelijkheids- en selectiecriteria en de beschikbare financiële enveloppe. De projectoproepen worden eveneens ter kennisgeving meegedeeld aan het Comité van Toezicht.

3.2.1 Thema

Elke projectoproep bevat een duidelijke omschrijving van de inhoudelijke focus. Voor de GTI West-Vlaanderen worden drie categorieën gedefinieerd:

Categorie 1: de structurele en strategische basisinvesteringen, zowel materieel als immaterieel (incl. draagvlak- en participatiecreërende initiatieven).

- Inhoudelijke focus:
 - a. structurele strategische materiële basisvoorzieningen op gebied van toegepaste onderzoeks-, disseminatie- en valorisatieinfrastructuur en hun werking (incl. kennisontwikkeling, de creatie van draagvlak en participatie), gericht op de speerpunten van West Deal²;
 - b. flankerende logistieke investeringen met het oog op de verduurzaming van de logistieke processen gericht op de speerpunten van West Deal² in het raam van de WestPoort-strategie.
- Inhoudelijke specificaties:
Cf. projecten kader West Deal² in bijlage 2, inhoudelijke basis voor de projectoproepen voor projecten van categorie 1.

Categorie 2: initiatieven die leiden tot de valorisatie van de projecten onder categorie 1 en/of van reeds bestaande basisinfrastructuren rond de speerpunten van West Deal; in deze categorie worden EFRO- zowel als ESF-projecten beoogd, waarvoor geen onmiddellijke reguliere financieringskanalen voor handen zijn.

- Inhoudelijke focus:
Binnen de krijtlijnen van de structurele maatregelen voorzien in bijlage 2 worden onder deze categorie projecten beoogd die tot doel hebben:
 - a. de valorisatie van de basisinvesteringen op materieel vlak van West Deal, inzonderheid deze resulterend uit projecten van categorie 1 en de ruime betrokkenheid bij en participatie aan de ontwikkelde initiatieven;
 - b. de uitwerking/versterking van initiatieven gerelateerd aan de instellingen van hoger onderwijs en kenniscentra in West-Vlaanderen, met bijzondere focus op de economische vraaggerichtheid en KMO-toegankelijkheid ervan;
 - c. de realisatie van concrete tewerkstellingsbevorderende initiatieven, met focus op instroom naar en retentie in de speerpuntsectoren van de West-Vlaamse economie en op de wisselwerking tussen de reguliere en de sociale economie.
- Inhoudelijke specificaties:
Het projectenkader West Deal² uit bijlage 2 en de actieplannen van de Fabrieken voor de Toekomst Nieuwe Materialen, Voeding, Blue Energy, Machinebouw & Mechatronica en Zorg economie zijn richtinggevend voor projecten van categorie 2.

Categorie 3: flankerende, globale Vlaamsbrede en/of experimentele initiatieven

- Inhoudelijke focus:
Onder deze categorie ressorteren flankerende en Vlaamsbrede, concretiserende en/of experimentele projecten die de doelstellingen van het globaal strategisch plan West Deal versterken. De projectinhoud speelt concreet in op de oproepen die vanuit de Beheersautoriteit worden opengesteld.
- Inhoudelijke specificaties:
Gezien het Vlaamsbrede (en dus niet GTI-specifieke) karakter van deze categorie volgen de oproepen de inhoudelijke specificaties zoals bepaald door de Managementautoriteit.

3.2.2 Timing en duur

Categorie 1:

Voor deze basisinvesteringen en structurele acties wordt een eerste projectoproep gelanceerd in het najaar van 2015, met een eerste indieningsdatum in maart 2016 en beslissing omtrent de ingediende voorstellen ten laatste juni 2016.

Categorie 2:

Gezien de projecten van deze categorie nadere invulling geven aan de in categorie 1 gelegde basis wordt deze categorie in de tweede operationele fase van de GTI West-Vlaanderen opgenomen. Concreet wordt voor deze categorie een brede call opengesteld in september 2016, met indiening van projecten tegen december 2016 en besluitvorming voorjaar 2017. I.f.v. de voortgang van de uitvoering van West Deal² zal een tweede call kunnen worden

geïnitieerd september 2017, met indiening van projecten tegen december 2017 en besluitvorming voorjaar 2018.

De projectproepperiode kan verschillen naargelang de thematiek en de noodwendigheden van de programma-uitvoering. Normaal zal de duur worden beperkt tot 2/3 maanden.

Categorie 3:

Voor deze categorie van projecten wordt aangesloten bij de reguliere calls en dito timing die vanuit de Managementautoriteit worden gelanceerd. Deze categorie loopt dus over de volledige operationele tijdsduur van de GTI West-Vlaanderen.

De projectproepperiode kan verschillen naargelang de thematiek en de noodwendigheden van de programma-uitvoering. Normaal zal de duur worden beperkt tot 2/3 maanden.

3.2.3 Ontvankelijkheids- en selectiecriteria

Ingediende projecten zullen conform het EFRO-Vlaanderen 2014-2020 programma beoordeeld worden aan de hand van de vooraf vastgelegde objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria, welke gebaseerd zijn op de criteria die algemeen van toepassing zijn voor alle projectoproepen.

De stuurgroep beoordeelt de projecten op de mate waarin ze aansluiten bij de vastgelegde strategie en tevens op de territoriale dimensie. Projecten die aansluiten bij de strategie maar een ruimere geografische dimensie hebben dan West-Vlaanderen, worden bij voorkeur ondergebracht in een programma(-gedeelte) met een gelijkaardige geografische scope.

Voor elk van de projecten en projectcategorieën is de vraaggedrevenheid vanuit het bedrijfsleven, inzonderheid vanuit de industriële speerpunten binnen West Deal, een noodzakelijke voorwaarde.

3.2.4 Financiële enveloppe

De GTI West-Vlaanderen beschikt globaal over volgende middelen:

- EFRO: €20.900.000
- ESF: €2.800.000

Elke call bepaalt het totale beschikbare bedrag eraan verbonden. Het EFRO-steunpercentage wordt gebeurlijk aangevuld met een maximale steun (absoluut bedrag) per project.

Voor de onderscheiden categorieën worden, binnen deze globale enveloppe, volgende budgetruimtes gereserveerd (met dien verstande dat deze richtinggevend zijn en onderhevig aan mogelijke bijsturing op basis van de effectieve projectindiening en –realisatie, mee in functie van het garanderen van een adequate voortgang van het EFRO Vlaanderen-programma in het algemeen en van de GTI West-Vlaanderen in het bijzonder):

- Categorie 1: 13,35 miljoen euro EFRO/ESF
- Categorie 2: 5,90 miljoen euro EFRO/ESF
- Categorie 3: 4,0 miljoen euro EFRO/ESF

3.3 Bekendmaking

De projectoproepen worden gelanceerd op de EFRO-website, waarlangs tevens alle verdere communicatie met betrekking tot de calls verloopt.

Na de officiële bekendmaking staat het provinciaal contactpunt voor EFRO Vlaanderen in voor de verdere verspreiding van de informatie en voor de begeleiding van projectpromotoren bij de opmaak en indiening van projectvoorstellen.

Alle leden van de stuurgroep GTI West-Vlaanderen kunnen bijdragen aan de bekendmaking van de mogelijkheden die EFRO Vlaanderen biedt aan de regio.

3.4 Selectieprocedure

De indiening van projecten gebeurt uitsluitend elektronisch bij het programmasecretariaat te Brussel door middel van een gestandaardiseerd aanvraagformulier op de EFRO-website.

Conform de goedgekeurde basisnota aan de Vlaamse Regering betreffende 'Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF) – Uitvoering van het Vlaams EFRO-programma 2014-2020 in het kader van het cohesiebeleid' kunnen projectvoorstellen, welke beantwoorden aan de doelstellingen van West Deal en nader geconcretiseerd via onderhavige startnota, die voldoende zijn uitgewerkt en waarvan de sluitende financiering is gegarandeerd, worden gevalideerd door de stuurgroep GTI West-Vlaanderen en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Managementautoriteit.

Voorafgaandelijk aan de beslissing van de Managementautoriteit zal het projectvoorstel door het programmasecretariaat worden getoetst aan de selectiecriteria (inpasbaarheid in het programma, respecteren van de van toepassing zijnde regelgeving,...) en voor advies worden voorgelegd aan een Technische Werkgroep.

Vervolgens informeert het programmasecretariaat de stuurgroep GTI West-Vlaanderen van het resultaat van deze toetsing en advisering en worden de projecten ter beslissing voorgelegd aan de Managementautoriteit.

De selectieprocedure is schematisch weergegeven in bijlage 3.

3.5 Voorafgaandelijke aftoetsing

Gezien de aanvraagprocedure in het raam van EFRO Vlaanderen een volledig inhoudelijk, technisch en financieel uitgewerkt dossier vergt (één-staps-procedure, i.t.t. sommige Interreg-programma's), wordt de mogelijkheid gecreëerd om voorafgaandelijk aan de formele opmaak en indiening van een projectvoorstel projectideeën af te toetsen bij de stuurgroep. Op deze wijze kunnen potentiële projectindieners snel te weten komen of de stuurgroep GTI West-Vlaanderen het project in voldoende mate ondersteunt om de volgende stappen in het proces te zetten.

Potentiële projectindieners kunnen een projectfiche met voorlopige inhoudelijke beschrijving indienen bij het Provinciaal Contactpunt EFRO West-Vlaanderen, dat de fiches zal overmaken aan de Managementautoriteit voor agendering op de stuurgroep GTI West-Vlaanderen en de feedback van de stuurgroep aan de projectindieners zal verzorgen. Deze processtap is "informeel" van aard: de aspirant-promotor kan er geen rechten aan ontlenen, noch wordt zijn/haar rechtspositie t.a.v. een volwaardige projectaanvraag hierdoor gewijzigd.